

mindre. De omtrent 2 Mill. Kr. ere, hvad der var stillet i Udsigt allerede i tidligere Tid, da vore Indtægter af Tolden vare meget mindre end nu. Det er omtrent ogsaa, hvad der blev stillet i Udsigt af Ministeriet Reedtz-Thott, og en mindre udækket Nedgang kan, i Henhold til Venstres gamle programmæssige Stilling til denne Sag, en Venstreregering ikke godt ende en Toldlov med. Desuden er der her ikke som ved de to andre Etater Tale om, at det er det Publikum, der modtager Tjenester fra vedkommende Administration og Etat, der skal betale. De, der sende Breve og Pakker af Sted og rejse paa Jernbane, staa i det ganske særlige Forhold til denne Institution, at de modtage Tjenester af den, som de skulle betale omtrent med disse Tjenesters Værdi. Men Toldvæsenet gør ikke Folk Tjenester. Det tapper dem kun for Penge, og man kan aldeles ikke tale om, at Toldvæsenets Kunder skulle betale noget af, hvad Etaten koster. Jeg tror ikke, man kan komme synderligt højere med Beskatning paa Luksusgenstande, end man er kommen, uden at modarbejde Hensigten med Beskatningen af disse Genstande, nemlig at faa Penge ind i Statskassen. Jeg tror heller ikke, at man uden at modvirke eller dog at røre paa en ret følelig og uheldig Maade ved hele Toldlovens System kan lægge mere paa Raastoffer og Produktionsfor nødenheder, end der er lagt. Saa bliver der de store Finansartikler tilbage. Men det vilde dog ikke være rigtigt, at Forbrugerne af Kaffe, Petroleum, Ris o. s. v. skulde betale Toldfunktionærernes Lønningsforhøjelser.

Jeg skal nu slutte med nogle Bemærkninger om den almindelige politiske Stilling. Der er navnlig i den sidste Del af Sommeren blevet talt meget om, at Regeringens Stilling er alvorlig rokket. Jeg kan ikke se, at dette forholder sig rigtigt. Efter min Overbevisning gaar Regeringen ind i denne Samling med en i det væsentlige urokkelig Stilling i almindelig politisk Henseende. Fraset den mere eller mindre berettigede Kritik, som kan rettes mod forskellige af Regeringens administrative Handlinger, gaar den i alt væsentligt politisk urokkelig ind i den nuværende Rigsdagssamling. I Sommerens Begyndelse blev der rettet meget heftige Angreb paa Regeringen for dens Stilling i Valgretssagen; men disse Angreb stilnede i en mærkelig Grad af efter Holbækvalget, og i samme Retning som dette Valg gik, gik ogsaa Sommerens Møder i det hele og store. Disse viste, at Regeringens Stilling til

Spørgsmaalet om den kommunale Valgret ikke har rokket den Tillid, som Regeringens Vælgere, de, der hidtil have støttet Regeringen, have næret til den. At Regeringens Modstandere fra tidligere Tid have fordoblet deres Angreb efter Overenskomsttilbudet med Hensyn til den kommunale Valgret, kan ikke forundre nogen. Men det, man maa se hen til ved en solid og paalidelig Bedømmelse af den politiske Situation, er, om dette væsentlig rokkede Tilliden til Regeringen hos dem, der støttede den tidligere, og dette Spørgsmaal tror jeg, vi alle kunne være enige om at besvare med et Nej. Den er ikke bleven i nogen væsentlig Grad rokket. Der er baade i Regeringspartiet i snævrere Forstand og blandt de Vælgere, som vor Gruppe herinde nærmest staa som Repræsentant for, fremdeles god Villie til at støtte Regeringen i dens Politik, forudsat selvfølgelig, at Regeringen i det hele følger samme politiske Linie som hidtil.

Ribevalget viser ikke saa meget en Forskydning til Fordel for den radikale Gruppe, saaledes som det kunde se ud til, det viser mere en vis Uro indenfor Regeringspartiet, i en Del af Regeringspartiets egne Rækker, en Uro, som dog maaske nok saa meget skyldtes personlige som politiske Hensyn. Jeg holder for, at naar man vil en Politiks Fremme, gør man bedre i at se og fremhæve de Ting, der kunne tydes som ikke gunstige Symptomer, end at lukke Øjnene for dem. Jeg maa altsaa sige, at som jeg mener, at Sommerens Valg og Møder i det hele have vist usvækket Tillid til Regeringen, viste Ribevalget hos en Del af denne sikkert regeringsvenlige Kreds' Vælgere nogen Uro.

Det, man især har søgt at slaa Regeringen paa, har været Beskyldningen for at drive Klassepolitik. Man har sagt, at det var ganske særlig en Politik af de besiddende paa Landet mod de besiddelsesløse eller mod de ganske smaa Besiddere, en Gaardmandspolitik, som det ofte er hørt, med Front mod By- og Landarbejdere. Det var det, det ærede Medlem for Ringsted (Zahle) med et meget kraftigt Udtryk kaldte, at den regeringsvenlige Gaardmandsstand havde forraadt den Underklasse paa Landet, som har baaret den selv fremad til Magten. Det var en kraftig Beskyldning, men den er heldigvis ligesaa urigtig, som den er kraftig. Jeg tænker, at den ogsaa er rettet til den Del af den besiddende Landbostand, som den Gruppe, jeg har den Ære at føre Ordet for, repræsenterer. Derfor kan jeg være